

3. Každý zákon má zapotřebí souhlasu obou sněmoven a císařovy sankce (§ 13 cit. zák.).

4. Členové poslanecké sněmovny volí se na dobu 6 let.

5. Ministři a přednostové ústředních úřadů mají právo účastniti se všech porad. Sněmovna poslanecká, jakož i jednotlivé komise její, mohou si vyžádati přítomnosti ministrů.

6. Poslanecká sněmovna jest oprávněna ve všech záležitostech v její obor náležejících správní činnost vlády zkoumati, potřebných informací od ministrů vyžadovati, jakož i ve způsobě adres neb resolucí své náhledy projevovati (§§ 20 a 21); poslanci mají konečně právo k vládě nebo jednotlivým ministrům, jakož i předsednictvu a předsedům jednotlivých komisí, dle pravidel jednacího řádu dotazy (interpellace) činiti.

V. Jednání poslanecké sněmovny.

1. Sněmovna poslanecká, kterou zároveň se sněmovnou panskou svolává císař, volí ze svého středu předsedu a místopředsedy, jakož i ostatní funkcionáře. Dle pat. ze dne 26. února 1861 jmenoval předsednictvo císař.

2. K platnému usnesení poslanecké sněmovny jest zapotřebí přítomnosti 100 poslanců a naprosté (absolutní) většiny hlasů přítomných.

3. Jednání jsou z pravidla veřejná, poslanecká sněmovna však může veřejnost vyloučiti, žádá-li o to předseda nebo nejméně 10 členů a sněmovna se na tom usnese.

4. Poslanecké sněmovně přísluší stvrzovati volby (verifikace).

5. Předsednictvo řídí jednání poslanecké sněmovny a má též moc disciplinární.

6. Poslanecká sněmovna volí pro jednotlivé záležitosti komise, jichž sezení jsou sice tajná, avšak usnesením sněmovny mohou všem členům poslanecké sněmovny státi se přístupnými.

7. Poslanecká sněmovna může býti císařem kdykoliv odročena nebo rozpuštěna.

8. Jednání o objemných zákonných osnovách jest upraveno zákonem ze dne 30. června 1867 č. 104 ř. z. Usnesou-li se obě sněmovny říšské rady, aby zákona tohoto použito bylo, zvolí každá sněmovna výbor, jehož porádám každý člen dotyčné sněmovny má právo obcovati a písemné návrhy podávati. Výbor ten může pracovati též po ukončení neb odročení zasedání říšské rady.

Sněmy zemské viz Ústavy zemské.

Snižování opatření úředních viz Pobuřování.

Snižování zařízení manželství, rodiny, vlastnictví je přečinem proti veřejnému pokoji a řádu, stal-li se čin veřejně nebo před více lidmi neb v dílech tiskových, rozšířených obrazných znázorněních neb spisech. Téhož přečinu dopouští se ten, kdo snaží se naznačeným způsobem otrásti těmito zařízeními (§ 305 tr. z., § 562 voj. tr. z.). Snížování znamená snahu zlehčiti obecnou mravní hodnotu vytčených pojmů. Nevyslovené myšlénky nelze se stanoviska práva trestního posuzovati co projevy (§ 11 tr. z., rozh. ze dne 10. května 1886 č. 2808, sb. č. 916).

Trest: vězení od 1 do 6 měsíců; při spisech tištěných po případě 1 rok; též lze vysloviti vyhostění z místa a země korunní a při cizincích ze všech zemí korunních.

Osnova nového trestního zákona ustanovuje: Kdo opovrhuje veřejně ústavou, zákony nebo zařízeními státními, institucemi manželství,

rodiny neb vlastnictví, rozhodnutími soudními, nařízeními neb opatřeními vlády neb úřadů, kdo veřejně tvrdí neb rozšiřuje vymyšlené neb překroucené skutečnosti, by instituce zmíněné v opovržení vydal, buď potrestán vězením do 1 roku neb na penězích do 2000 zl. Byly-li vymyšlené nebo překroucené skutečnosti sice k naznačenému účelu, avšak bezelstně (*bona fide*) tvrzeny neb rozšiřovány, nastupuje peněžní pokuta až do 500 zl. (§ 141 osnovy).

Snoubenci (ženich a nevěsta) jsou ti, kdo zasnoubení t. j. předběžnou úmluvu, že spolu v budoucnosti v manželství vejdou, uzavřeli (§ 45 o. o. z.), nebo i bez takové úmluvy kroky k uzavření manželství potřebné (ohlášky, slavnostní prohlášení souhlasu) podniknou. Zasnoubení nemusí nutně předcházeti uzavření manželství.

1. Dle § 45 o. o. z. zasnoubení právně nezavazuje ani k uzavření sňatku ani ku plnění toho, co snad na případ odstoupení bylo vymíněno (pokuta konvenční, § 1336, litkup, § 909). Otázka, zdali daný závdavek (*arrha sponsalia*, věno) nebo již zaplacenou konvenční pokutu lze nazpět žádati, jest sporna.

Singer (*Beiträge zum österr. Ehrechte*, časop. »Ger. Z.« r. 1877 č. 77—83) to popírá, jelikož zaplacená suma nemohla již míti vlivu na vůli, jak tomu jest při obavě, že by sumu tu teprve zaplatiti musel, intence zákona však toliko k tomu směřuje, aby každé i nepřímé donucení při uzavření sňatku bylo vyloučeno; téhož náhledu jest také Stubenrauch ve svém *Kommentári k rak. obč. z.*, 1896, sv. I., str. 134). Naproti tomu platna a žalovatelná jest úmluva, kterouž jeden ze snoubenců se zavazuje, že druhému určitý obnos zaplatí, když tento jej z učiněného slibu propustí a žádných překážek nebude klásti sňatku jeho s osobou jinou (rozh. ze dne 6. září 1865 č. 7013, časop. »Ger. Ztg.« č. 103 z r. 1865). Smlouva, jež byla zřízena dle formy a obsahu jako smlouva darovací, jež však v pravdě dle všech okolností jeví se býti slibem náhrady škody pro případ odstoupení od zasnoubení, jest jednáním na oko a jest tudíž nezávaznou (rozh. ze dne 15. prosince 1870 č. 8063, sb. »Gl. U.« č. 4419). Podmíněné darování pro případ neuzavření sňatku jest neplatné; § 1247 o. o. z. na tento případ vztahovati nelze (rozh. ze dne 5. května 1863, sb. »Gl. U.« č. 1704).

2. Jediný pozitivní právní účinek zasnoubení záleží v tom, že v případě jednostranného odstoupení může snoubenec, s jehož strany nevzešla důvodná příčina k odstoupení, od druhého požadovati náhradu škody (§ 46 o. o. z.). Nárok tento vztahuje se však toliko na škodu skutečně způsobenou, kterou strana z odstoupení utrpěla t. j. škodu, která by jí byla nevzešla bez odstoupení od zasnoubení (ku př. výlohy na najmutí bytu vzhledem k zamýšlenému sňatku, vzdání se výhodné služby atd.) (rozh. ze dne 29. května 1894 č. 5420). Nikterak však by nemohla žádati náhradu újmy, kterou by byla i bez odstoupení utrpěla (ku př. náklad na cestu pro zábavu podniknutou) a rovněž nemůže žádati náhradu ušlého zisku, ku př. jinakého lepšího zaopatření, které vzhledem k zasnoubení byla odmítla. (Stubenrauch, *Commentar* sv. I., vyd. r. 1896 str. 134; tak i rozh. ze dne 28. května 1865, »Gl. U.« 3074). Toliko náhradu skutečné pozitivní škody protivou k pouhému ušlému zisku lze žádati od toho, kdo bez důvodné příčiny od zasnoubení odstoupil. Za takovou pozitivní škodu sluší pokládati též útraty obalu a zaslání výbavy, útraty ohlášek, věcí do